

92748 - ئۇلۇغ رامزان ئېيى ئۈچۈن قانداق تەييارلىق قىلىشىمىز لازىم

سوئال

سوئال: رامزان ئېيى ئۈچۈن قانداق تەييارلىق قىلىمىز؟ بۇ ئېسىل ئايدا قىلىنىدىغان ئەڭ ياخشى ئەمەللەر قايسىلار؟ بۇ توغرىدا چۈشەنچە بېرىلگەن بولسا.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئاللاھ ئۈچۈندۇر.

بىرىنچى: مۇھتەرەم قېرىندىشىم! سىز رامزان ئېيىغا قانداق تەييارلىق قىلىش توغرىسىدىكى بۇ سوئالنى سوراپ ياخشى قىلىدىڭىز، رامزان روزىسىنىڭ ھەقىقىتىنى چۈشىنىشتىن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ چۈشەنچىسى ئۆزگىرىپ كەتكەن بولۇپ، خۇددى شەرئى ئىبادەت ئەمەستەك، بەلكى ئۆرپ-ئادەتكە تۇتقان پوزىتسىيەدە بولىۋاتىدۇ. ئۇلار بۇنىڭ ئۈچۈن رامزان ئېيى كېلىشتىن خىلى بۇرۇنلا تەييارلىق قىلىشقا باشلىدى، بەزەن يېمەكلىكنىڭ تېپىلماسلىقى ياكى باھاسىنىڭ ئۆرلەپ كېتىشىدىن ئەنسىرەپ يېمەكلىك سېتىۋالدى، ھەقىقەتتە ئۇلار رامزان ئېيىدا تۇتىدىغان روزىنىڭ ھەقىقىتىنى بىلمىدى، ئۇلارنىڭ قەلبى ئىبادەت بىلەن تەقۋالىقتىن خالى قالدى، رامزان ئېيىنى قورساقلىرىنى تويغۇزىدىغان ۋە كۆزلىرىنى ئارام ئالدۇرىدىغان ئاي قىلىۋالدى. قىسقىسى رامزاننى قانداق باياشات، قورساقلىرىنى ئىچىپ قالمىغان ھالدا ئۆتكۈزۈشنى خىلى بۇرۇنلا پىلانلىدى، ئەمما رامزان ئايدىكى ئىبادەتلىرى ئۈچۈن ئالاھىدە ۋاقىت چىقىرىپ، رامزان ئېيىنىڭ روھانى تەربىيە خاراكتېرلىق قېممىتىدىن قانداق پايدىلىنىش ۋە ئۆتكۈزۈش، ئائىلىدە قانداق تەربىيە خىزمىتى ئېلىپ بېرىش قاتارلىق مۇھىم مەسىلىلەرگە سەل قارىلىپ كېلىندى ۋە كېلىنۋاتىدۇ.

ئىككىنچى: يەنە بىر قىسىم كىشىلەر رامزان ئېيىنىڭ روزىسىنىڭ ھەقىقىتىنى چۈشۈنۈپ شەئبان ئېيىدىن باشلاپ دىققەت بىلەن تەييارلىق قىلىشقا باشلىدى، بەلكى بەزىلەر بۇنىڭدىنمۇ بۇرۇن تەييارلىق قىلىشقا باشلىدى. رامزان ئېيى ئۈچۈن قانداق تەييارلىق قىلساق ئەڭ مۇۋاپىق بولىدىغانلىقى توغرىسىدا تۆۋەندىكىدەك تەۋسىيەلەرنى قىلىمىز:

1. سەمىمىيەت بىلەن تەۋبە قىلىش.

ھەر ۋاقىت تەۋبە قىلىش پەرز، لېكىن بەركەتلىك كاتتا ئايغا تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئاللاھنىڭ ئارىسىدىكى ۋە ئۆزى بىلەن كىشىلەر ئارىسىدىكى ئۇلارنىڭ ھەقىقەتگە ئالاقىدار بولغان گۇناھلارغا تەۋبە قىلىشقا ئالدىراش ئەڭ لايىق بولغان ئىشنىڭ جۈملىسىدىندۇر، چۈنكى ئۆكشىنىڭ قەلبى تىنىچ، دىلى سالامەت تائەت ئىبادەت بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان ۋاقىتتا بەركەتلىك رامزان ئېيى يىتىپ كېلىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: **«ئى مۆمىنلەر! بەختكە ئېرىشىشىڭلار ئۈچۈن ھەممىڭلار ئاللاھقا تەۋبە قىلىڭلار».**

(نۇر سۈرىسى 31 - ئايەت).

ئەغەر ئىبنى يەسار مۇزەننى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىندۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **« ئى خالايقلار! ئاللاھقا تەۋبە قىلڭلار ۋە ئاللاھتىن مەغپىرەت تەلەپ قىلڭلار، ھەقىقەتەن مەن كۈندە يۈز قېتىم تەۋبە قىلىمەن »**.

2. دۇئا قىلىش.

بەزەن سەلەپلەرنىڭ رامزان ئېيى كېلىشتىن ئالتە ئاي بۇرۇن ئاللاھقا دۇئا قىلىپ ئۆزلىرىنى رامزانغا يەتكۈزۈشنى تەلەپ قىلغانلىقى، رامزاندىن كېيىن يەنە بەش ئاي ئاللاھتىن ئۆزلىرىنىڭ رامزاندا قىلغان ئىبادەتلىرىنى قوبۇل قىلىشنى تەلەپ قىلىپ دۇئا قىلغانلىقى بايان قىلىنغان.

مۇسۇلمان پەرۋەردىگارىدىن رامزانغا دىندا مۇستەھكەم، تەن-سالامەتلىكلىكى ياخشى ھالەتتە يەتكۈزۈشنى، رامزاندا ئاللاھقا ئىتائەت قىلىدىغان ئەمەللەرنى قىلىشقا ياردەم بېرىشنى ۋە ئىبادەتلىرىنى قوبۇل قىلىشنى تەلەپ قىلىپ دۇئا قىلىشى كېرەك.

3. مۇشۇ كاتتا ئاينىڭ يېقىنلاشقانلىغىدىن خۇرسەن بولۇش.

ھەقىقەتەن رامزان ئېيىنىڭ يېتىپ كېلىشى ئاللاھنىڭ مۇسۇلمان بەندىلىرىگە ئاتا قىلغان كاتتا نېمەتلىرىنىڭ بىرى، چۈنكى رامزان ئېيى جەننەتنىڭ ئېشىكى ئېچىلىدىغان، دوزاخنىڭ ئېشىكى تاقىلىدىغان ياخشىلىق كۆپ بولىدىغان پەسلىنىڭ بىرى، بۇ ئاي قۇرئان چۈشكەن ۋە كۆپ تىلاۋەت قىلىنىدىغان ۋە بىزنىڭ دىنىمىزدا تۇنجى قېتىم ھەقىقەت ئۈچۈن كۆرەش قىلىنغان ئايدىن ئىبارەت.

ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: **« ئېيتقىنكى، ئۇلار ئاللاھنىڭ پەزىلى ۋە رەھمىتىدىن خۇشال بولسۇن، بۇ ئۇلارنىڭ يىغقان (دۇنيا - ماللىرىدىن) ياخشىدۇر »**. يۇنىس سۈرىسى 58-ئايەت.

4. پەرز قىلىنغان روزىنى تۇتۇش بىلەن ئۆز مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىش.

ئەبى سەلەمە مۇنداق دېدى: مەن ئائىشە ئانىمىزنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان: **« مەن ئۆزۈمنىڭ رامزاندىن تۇتالماي قالغان روزىلىرىمنى پەقەت شەئبان ئېيىدا تۇتاتتىم »**. (بۇخارى 1849، مۇسلىم 1146).

ھاپىز ئىبنى ھەجەر (ئاللاھ ئۇ كىشىگە رەھمەت قىلسۇن) مۇنداق دېدى: بۇنىڭ ئائىشە ئانىمىزنىڭ شەئبان ئېيىدا روزا تۇتۇشقا بولغان ھېرىسمەنلىكى ئىپادىلىنىدۇ، شۇنداقلا رامزاندا تۇتالماي قالغان روزىلارنى يەنە بىر رامزانغىچە كېچىكتۈرۈشنىڭ توغرا ئەمەس ئىكەنلىكى بىلىنىدۇ. (پەتھۇل بارىي 4191).

5. رامزاننىڭ پەزىلىتىنى بىلىش ۋە روزىغا ئالاقىدار ئەھكاملارنى چۈشىنىش ئۈچۈن تېرىشش لازىم. (دىنىمىزدا ھەرقانداق ئىبادەتنىڭ ماھىيىتىنى بىلىپ ئەمەل قىلىشىمىز تەۋسىيە قىلىنىدۇ. -م-)

6. رامزاندا مۇسۇلمان كىشىنىڭ ئىبادەتلىرىگە تەسىر يەتكۈزىدىغان ئامىللارنى تېزلىكتە ھەل قىلىش كېرەك.

7. ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ ئايالى ۋە بالىلىرىغا رامزاننىڭ ئەھكاملىرىدىن خەۋەر بېرىش ۋە كىچىك پەرزەنتلەرنى روزا تۇتۇشقا رىغبەتلەندۈرۈش.

8. ئۆيىدە ئوقۇش مۇمكىن بولىدىغان بەزەن كىتابلارنى تەييار قىلىش ياكى بۇ كىتابلارنى جامائەتكە ئوقۇپ

بېرىش ئۈچۈن مەسچىتنىڭ ئىمامىغا سوۋغا قىلىش.

9. رامزان روزىسىغا تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن شەئبان ئېيىدىمۇ روزا تۇتۇش. ئائىشە ئانىمىز مۇنداق دېگەن: «پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىرقانچە كۈن روزا تۇتاتتى بىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئىپتار قىلمايدىكەن دەيتتۇق، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىرقانچە كۈن ئىپتار قىلاتتى، بىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام روزا تۇتماپتۇ دەپ قالاتتۇق، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام رامزاندىن باشقا ۋاقىتتا بىر ئاي تولۇق روزا تۇتمايتتى، شەئبان ئېيىدا كۆپ روزا تۇتاتتى» (بۇخارى 1868، مۇسلىم 1156).

ئۇسامە ئىبنى زەيد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن مۇنداق رىۋايەت قىلىندۇ: مەن يا رەسۇلۇللاھ! سىلنىڭ باشقا ئايلاردا شەئبان ئېيىدا روزا تۇتقاندەك كۆپ روزا تۇتقانلىرىنى كۆرمىدىمغۇ؟ دېسەم، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېدى: «رەجەب بىلەن رامزاننىڭ ئارىلىقىدىكى بۇ ئايدىن نۇرغۇن كىشىلەر غاپىل قالدۇ، بۇ ئايدا بەندىلەرنىڭ ئەمەللىرى ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھنىڭ تەرىپىگە كۆتۈرۈلىدۇ، مەن ئەملىمنىڭ روزا تۇتقان ھالىتىمدە كۆتۈرۈلۈشىنى ياخشى كۆرىمەن» (نەسائى 2357، ئەلبانى ھەسەن دېگەن).

ھەدىستە شەئبان ئېيىدا روزا تۇتۇشنىڭ ھېكمىتى بايان قىلىنىپ بۇ ئەمەللەر كۆتۈرۈلىدىغان ئاي دېيىلگەن، ھەقىقەتەن بەزەن ئالىملار يەنە بىر ھېكمەتنى بايان قىلغان بولۇپ بۇ روزا پەرز نامازدىن ئىلگىرى ئوقۇلىدىغان سۈننەت نامازغا ئوخشاش، چۈنكى ئۇ پەرز ئىبادەتنى جۇشقۇنلۇق بىلەن ئادا قىلىشقا نەپسىنى تەييارلايدۇ، رامزاندىن ئىلگىرى شەئباندا تۇتقان روزىدىمۇ شۇنداق دىيىلىدۇ.

10. قۇرئان ئوقۇش.

سەلەمە ئىبنى كۇھەيل مۇنداق دېگەن: شەئبان ئېيى قارىيلار ئېيى دېيىلەتتى. ئەمرى ئىبنى قەيس شەئبان ئېيى كىرگەن ۋاقىتتا دۇكانلىرىنى تاقاپ قۇرئان ئوقۇش ئۈچۈن تەييارلىق قىلاتتى. ئەبۇبەكرى ئەل بەلخى مۇنداق دېگەن: رەجەب ئېيى زىرائەت تىرىش ئېيى، شەئبان ئېيى زىرائەتنى سۇغۇرۇش ئېيى، رامزان ئېيى زىرائەتتىن ھۆسۈل ئېلىش ئېيى.

يەنە مۇنداق دېدى: رەجەب ئېيى شامالغا ئوخشاش، شەئبان ئېيى بۇلۇتقا ئوخشاش، رامزان ئېيى يامغۇرغا ئوخشاش، كىمكى رەجەبتە زىرائەت تېرىپ، كۆچەت تىكىمسە، شەئباندا سۇغارمىسا، رامزاندا قايسى زىرائەتنى ئوراپتۇ؟ ھازىر رەجەب ئېيى تۈگىدى، سىز رامزاندا ھوسۇل ئېلىشنى ئىستىسىڭىز، ھازىر شەئباندا ھەركەت قىلىڭ، يۇقىرىقىدىكىلەر سىز بىلەن سەلەپلەرنىڭ بۇ بەرىكەتلىك ئايدىكى ئەھۋالى، مۇشۇ ئەمەللەرنى قىلىش بىلەن ئالى دەرىجىلەرگە ئېرىشىشىڭىز ئۈچۈن سىزنىڭ تەييارلىقىڭىز قانداق؟!.